

Verbetersleutel opdrachten: meewerkend voorwerp

Opdracht 1: onderzoek en vul aan

1. Vul de zinnen aan. Aan wie? Voor wie?

- a. Zij vertelde een spannend verhaal...*persoonlijk antwoord*
- b. Hij vertelt een spannend verhaal...*persoonlijk antwoord*
- c. De sponsor koopt nieuwe truitjes...*persoonlijk antwoord*
- d. Hun trainer vraagt een ander veld...*persoonlijk antwoord*

2. Vul aan met twee werkwoorden die in het rijtje passen.

- a. (aan) iemand iets vragen, aanraden, meedelen,.....
suggestie: schrijven, afraden, beloven
- b. (aan) iemand iets geven, betalen, lenen,.....
suggestie: schenken, afstaan, verkopen

3. Wat past niet in het rijtje? Waarom?

- a. voor zijn broer iets bereiden - betalen - kopen – **drinken**
Drinken kan niet aangevuld worden met een zinsdeel dat uitdrukt aan wie of voor wie.
- b. aan een vriend iets bevelen - antwoorden - **vergeten** – vergoeden
Vergeten kan niet aangevuld worden met een zinsdeel dat uitdrukt aan wie of voor wie.

Opdracht 2: bedenk werkwoorden die bij een patroon passen

Probeer voor ieder patroon ten minste vijf voorbeelden te vinden.

-	iets	iemand	iemand iets / iemand
lachen	eten	tegenkomen	uitleggen
<i>waaien</i>	<i>begrijpen</i>	<i>zoenen</i>	<i>aanraden</i>
<i>leven</i>	<i>merken</i>	<i>ontmoeten</i>	<i>geven</i>
<i>gebeuren</i>	<i>bekijken</i>	<i>onderzoeken</i>	<i>vragen</i>
<i>groeien</i>	<i>onderzoeken</i>	<i>antwoorden</i>	<i>uitleggen</i>
<i>glimmen</i>	<i>ontleden</i>	<i>slaan</i>	<i>aanbieden</i>

1. Bij welke kolom kon je gemakkelijk voorbeelden verzinnen? Bij welke kolom was het lastig? *Persoonlijk antwoord*
2. Vul aan en kies uit lijdend of meewerkend voorwerp. Wat heb je ontdekt?
 - a. Je kunt makkelijk werkwoorden verzinnen waar iets/iemand bij past en die iets/iemand kun je meestal weglaten.
Dat komt omdat de meeste werkwoorden in dat patroon passen: ze hebben één voorwerp bij zich: het *lijdend* voorwerp.
 - b. Als een werkwoord twee voorwerpen bij zich heeft, is er eentje altijd iemand. Bij die iemand kun je meestal aan of voor toevoegen. Dit zinsdeel is dan: het *meewerkend* voorwerp.
 - c. Een *lijdend* voorwerp is dus meestal iets (maar kan ook iemand zijn). Een *meewerkend* voorwerp is altijd (aan/voor) iemand (er zijn maar enkele uitzonderingen).

Opdracht 3: markeer het meewerkend voorwerp in de zin

Vervang het door een woordgroep.
Wie is ze/hij?
Indien nodig schuif je met zinsdelen.

1. We hebben **haar** een kaart gestuurd.
We hebben onze oma een kaart gestuurd.
2. Daarna hebben we **hem** nog een geschenk gegeven.
Daarna hebben we de jarige nog een geschenk gegeven.
3. Zijn vader biedt **hem** een drankje aan.
Zijn vader biedt die jongen een drankje aan.
4. Hij kocht **hun** elke dag een lekker ijsje bij de lieve verkoopster op het plein.
Hij kocht zijn dochters elke dag een lekker ijsje....
5. De leraar gaf **ons** een fikse straf omdat we te lang in de gang bleven hangen.
De leraar gaf ons vriendinnengroepje een fikse straf....